

PATVIRTINTA

Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus

2020 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. AV-273

ATLIEKŲ SUSIDARYMO IR TVARKYMO KIEKIŲ SKAIČIAVIMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Atliekų susidarymo ir tvarkymo kiekių skaičiavimo metodikoje (toliau – metodika) aprašoma atliekų, susidariusių ir surinktų Lietuvoje, sutvarkytų Lietuvoje ir išvežtų (eksportuotų) tvarkyti į kitas valstybes kiekių skaičiavimą (toliau – skaičiavimas). Metodikoje pateikiamas statistikos darbo tikslas, jį reglamentuojantys teisės aktai, skaičiavimo metodai, rodiklių apibrėžtys, aprašomi gautų duomenų pateikimo vartotojams terminai ir būdai.

2. Statistikos darbas atliekamas kiekvienais kalendoriniais metais. Atliekų susidarymo ir tvarkymo kiekius, kurie yra palyginami laike, pagal atliekų rūšis Aplinkos apsaugos agentūra skaičiuoja nuo 2001 m.

II SKYRIUS TIKSLAS

3. Statistikos darbo tikslas – apskaičiuoti, kiek per ataskaitinius metus Lietuvoje susidarė ir buvo surinkta atliekų bei kiek ir kokiomis atliekų tvarkymo veiklomis atliekos buvo sutvarkytos Lietuvoje ar išvežtos (eksportuotos) tvarkyti į kitas valstybes.

4. Šio statistikos darbo rezultatai yra naudojami rengiant statistinę informaciją apie specifinių atliekų srautų tvarkymą.

5. Pagrindiniai informacijos vartotojai – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, kitos valstybės institucijos, įstaigos ir organizacijos, švietimo ir mokslo įstaigos, Europos ir tarptautinės organizacijos, žiniasklaida, visuomenė.

6. Tiriamasis laikotarpis – kalendoriniai metai.

III SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

7. Metodikoje vartojamos sąvokos:

7.1. **Atliekos** – medžiaga ar daiktas, kurių turėtojas atsikrato, ketina ar privalo atsikratyti;

7.2. **Atliekų apdorojimas** – atliekų naudojimo ar šalinimo veikla, įskaitant jų paruošimą naudoti arba šalinti;

7.3. **Atliekų darytojas** – asmuo, dėl kurio veiklos susidaro atliekų (pirminis atliekų darytojas), arba asmuo, kuris atlieka pradinį atliekų apdirbimą, maišymą ar kitus veiksmus, dėl kurių pakinta tų atliekų pobūdis arba sudėtis;

7.4. **Atliekų naudojimas** – veikla, kurios pagrindinis rezultatas yra atliekas sudarančių

medžiagų naudojimas konkrečiai paskirčiai vietoj kitų medžiagų, arba veikla, kurios rezultatas yra atliekų paruošimas naudoti pagal tą paskirtį įmonėje arba visame ūkyje. Nebaigtinių atliekų naudojimo veiklų sąrašą nustato Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – Aplinkos ministerija);

7.5. **Atliekų perdirbimas** – atliekų naudojimo veikla, kai atliekas sudarančios medžiagos perdirbamos į tos pačios ar kitos paskirties produktus ar medžiagas. Ši veikla apima organinių medžiagų perdirbimą, tačiau neapima naudojimo energijai gauti ir perdirbimo į medžiagas, kurios turi būti naudojamos kaip kuras ar užpildas;

7.6. **Atliekų surinkimas** – atliekų paėmimas iš atliekų turėtojų, įskaitant rūšiuojamąjį atliekų surinkimą ir (ar) parengiamąjį laikymą iki atliekų surinkimo įrenginiuose, kuriuose atliekos iškraunamos, kad jas galima būtų paruošti pervežti į atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius;

7.7. **Atliekų susidarymo vieta** – įrenginys ar teritorija, kurioje dėl ūkinės ar kitos veiklos susidaro atliekų;

7.8. **Atliekų šalinimas** – veikla, nepriskiriama prie atliekų naudojimo, net jei antrinis tokios veiklos rezultatas yra medžiagų ar energijos gavimas. Nebaigtinių atliekų šalinimo veiklų sąrašą nustato Aplinkos ministerija;

7.9. **Atliekų turėtojas** – atliekų darytojas arba asmuo, turintis atliekų;

7.10. **Atliekų tvarkymas** – atliekų surinkimas, vežimas, naudojimas ir šalinimas, šių veiklų organizavimas ir stebėseną, šalinimo vietų vėlesnė priežiūra, įskaitant, kai minėtus veiksmus atlieka prekiautojas atliekomis ar tarpininkas;

7.11. **Atliekų tvarkytojas** – įmonė, kuri surenka ir (ar) veža, ir (ar) naudoja, ir (ar) šalina atliekas, atlieka šių veiklų organizavimą ir stebėseną, šalinimo vietų vėlesnę priežiūrą. Prie atliekų tvarkytojų priskiriami prekiautojai atliekomis ar tarpininkai, vykdančys nurodytą veiklą;

7.12. **Komunalinės atliekos** – buitinės (buityje susidarančios) atliekos ir kitokios atliekos, kurios savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas;

7.13. **Nepavojingosios atliekos** – visokios atliekos, nepriskiriamos pavojingosioms atliekoms;

7.14. **Paruošimas naudoti pakartotinai** – atliekų naudojimo veikla, kai atliekomis tapę produktai ar jų sudedamosios dalys tikrinami, valomi ar taisomi, siekiant, kad būtų tinkami naudoti pakartotinai be jokio kito pradinio apdirbimo;

7.15. **Pavojingosios atliekos** – atliekos, kurios pasižymi viena ar keliomis pavojingomis savybėmis, nurodytomis 2014 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1357/2014, kuriuo pakeičiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančios kai kurias direktyvas III priedas (OL 2014 L 365, p. 89), priede ir 2017 m. birželio 8 d. Tarybos reglamento (ES) 2017/997, kuriuo iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB III priedo nuostatos dėl pavojingos savybės HP 14 „ekotoksiškumas“ (OL 2017 L 150, p. 1), priede;

7.16. **Pradinis apdorojimas** – fizikiniai, terminiai, cheminiai ar biologiniai procesai, įskaitant rūšiavimą, kurių metu pakeičiamos atliekų savybės tam, kad sumažėtų jų tūris ar pavojingumas, supaprastėtų ir pagerėtų atliekų naudojimas;

7.17. **Prekiautojas atliekomis** – už atliekų pirkimą ir pardavimą atsakinga įmonė, įskaitant įmones, kurios atliekų neįsigyja fiziškai;

7.18. **Sąvartynas** – atliekų šalinimo įrenginys ant žemės ar žemėje (po žeme). Sąvartynams taip pat priklauso atliekų šalinimo įrenginiai, kuriuose atliekų darytojas šalina savo atliekas jų susidarymo vietoje, ir nuolatiniai (veikiantys ilgiau negu vienus metus) įrenginiai, naudojami laikinai laikyti atliekas, išskyrus įrenginius, kuriuose atliekos iškraunamos, kad būtų paruoštos toliau pervežti naudojimui, pradiniam apdorojimui ar šalinimui; įrenginiai, kuriuose atliekos laikomos iki naudojimo ar pradinio apdorojimo trumpiau negu trejus metus, ir įrenginiai, kuriuose atliekos laikomos iki šalinimo trumpiau negu vienus metus;

7.19. **Tarpininkas** – atliekų naudojimą ar šalinimą kito vardu organizuojanti įmonė, įskaitant

įmones, kurios atliekų neįsigyja fiziškai.

IV SKYRIUS TEISINIS PAGRINDAS

8. Statistikos darbą reglamentuoja:

8.1. 2002 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų statistikos (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 7 tomas, p. 257 p.) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2010 m. rugsėjo 27 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 849/2010 (OL 2010 L 253, p. 2);

8.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 7 d. nutarimas Nr. 388 „Dėl Informacijos ir ataskaitų, susijusių su Europos Sąjungos aplinkos sektoriaus teisės aktų įgyvendinimu ir teikiamų Europos Komisijai, Europos cheminių medžiagų agentūrai ir Europos aplinkos agentūrai rengimo ir teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

8.3. Duomenų skaičiavimo ir kokybės patikros ataskaitų apie atliekų susidarymą ir tvarkymą teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-421 „Dėl Duomenų skaičiavimo ir kokybės patikros ataskaitų apie atliekų susidarymą ir tvarkymą teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašo patvirtinimo“.

9. Su statistikos darbu susiję teisės aktai:

9.1. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;

9.2. Atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Atliekų tvarkymo taisyklės);

9.3. Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-367 „Dėl Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – ASTA taisyklės).

V SKYRIUS TAIKOMI KLASIFIKATORIAI

10. Atliekų kodų sąrašas, pateiktas Atliekų tvarkymo taisyklių 1 priede, atitinka Europos atliekų katalogą (Komisijos sprendimas 94/3/EEC) ir Pavojingų atliekų sąrašą (Komisijos sprendimas 94/904/EC), o Centrinėje klasifikatorių duomenų bazėje yra paskelbtas kaip „Atliekų klasifikatorius, 2004 ver (EWC/LoW, 2004), Oficialiosios statistikos portale (OSP) osp.stat.gov.lt → Klasifikatoriai.

11. Atliekų statistinis klasifikatorius, pateiktas 2010 m. rugsėjo 27 d. Komisijos Reglamente (ES) Nr. 849/2010 kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų statistikos (OL 2010 L 253, p. 2) bei skelbiamas Europos Sąjungos klasifikatorių duomenų bazėje (RAMON) (klasifikatoriaus santrumpa EWC-Stat Version 4) (https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/other_documents/ewc_stat_4/index.cfm?TargetUrl=DSP_EWC_STAT_4).

12. Atliekų tvarkymo veiklų klasifikatorius, pateiktas Atliekų tvarkymo taisyklių 2 priede.

VI SKYRIUS TIRIAMOJI VISUMA (POPULIACIJA), ELEMENTŲ APRĖPTIS,

SKAIČIUOJAMI PARAMETRAI

13. Tiriamoji visuma – Lietuvos Respublikos teritorijoje veiklą vykdančios ūkio subjektai (atliekų darytojai ir atliekų tvarkytojai), kurie teisės aktų nustatyta tvarka privalo vykdyti atliekų susidarymo ir (ar) tvarkymo apskaitą.

14. Vadovaujantis ASTA taisyklių reikalavimais, atliekų susidarymo apskaitą turi vykdyti įmonės, įmonių struktūriniai padaliniai (filialai, atstovybės) ar atskiri įmonių padaliniai (įmonės skyriai ar padaliniai, neturintys atskiro kodo Juridinių asmenų registre), atitinkantys bent vieną iš ASTA taisyklių 6 punkte nurodytų kriterijų:

14.1. kurie pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“, vykdomai ūkinei veiklai privalo gauti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą arba pagal Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. D1-259 „Dėl Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“, vykdomai ūkinei veiklai privalo gauti Taršos leidimą ir kurių veikloje per kalendorinius metus susidaro pavojingųjų atliekų (išskyrus pavojingas komunalines atliekas) ir (ar) daugiau nei 6 tonos nepavojingųjų atliekų (į šį kiekį neįskaičiuojamos mišrios komunalinės atliekos);

14.2. kurių veikloje per kalendorinius metus susidaro pavojingųjų atliekų (išskyrus pavojingas komunalines atliekas) ir (ar) daugiau nei 12 tonų nepavojingųjų atliekų (į šį kiekį neįskaičiuojamos mišrios komunalinės atliekos);

14.3. kurios atlieka transporto priemonių techninę priežiūrą ir remontą, kai šios veiklos vykdymo metu susidaro atliekos;

14.4. kurios turi 10 ir daugiau darbuotojų ir vykdo žmonių ir (ar) gyvūnų sveikatos priežiūros ir (ar) vaistinių, ruošiančių ir (ar) parduodančių vaistus, veiklą, kai šios veiklos vykdymo metu susidaro atliekos;

14.5. kurių veikloje susidaro alyvos atliekos;

14.6. kurios įpareigotos vykdyti Statybinių atliekų tvarkymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-637 „Dėl Statybinių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, numatytą atliekų apskaitą;

14.7. kurios vykdo maisto gamybos (ruošimo) (viešbučiai, moteliai, restoranai, kavinės, kitos viešojo maitinimo ir maisto gamybos įstaigos) ir (ar) maisto prekybos (didmeninės ar mažmeninės prekybos ir kitos maisto prekybos įstaigos) veiklą ir kuriose per kalendorinius metus susidaro daugiau nei 5 tonos viešojo maitinimo (maisto) atliekų ir (ar) vartoti netinkamų maisto produktų atliekų;

14.8. pakuotes savoms reikmėms sunaudojantys gamintojai ir importuotojai, privalantys vykdyti pakuočių apskaitą Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 348 „Dėl Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

15. Vadovaujantis ASTA taisyklių reikalavimais, atliekų tvarkymo apskaitą privalo vykdyti atliekų tvarkytojai, kurie vykdo atliekų tvarkymo veiklas, nurodytas ASTA taisyklių 23 punkte:

15.1. vykdančios atliekų apdorojimą;

15.2. vykdančios atliekų išvežimą (eksportą) iš Lietuvos Respublikos ir (ar) įvežimą (importą) į Lietuvos Respubliką;

15.3. atliekų susidarymo vietoje pavojingąsias atliekas laikantys ilgiau kaip šešis mėnesius, o nepavojingąsias – ilgiau kaip vienerius metus;

15.4. surenkantys ir (ar) vežantys atliekas;

15.5. prekiautojai atliekomis ir (ar) tarpininkai.

16. Geografinė aprėptis: rodikliai skaičiuojami šalies lygmeniu.
17. Skaičiuojami parametrai:
  - 17.1. atliekų kiekis metų pradžioje;
  - 17.2. atliekų kiekis metų pabaigoje;
  - 17.3. surinktų atliekų kiekis;
  - 17.4. apdorojimo metu susidariusių atliekų kiekis;
  - 17.5. visomis atliekų tvarkymo veiklomis, įskaitant atliekų išvežimą (eksportą), sutvarkytų atliekų kiekis.

VII SKYRIUS TAIKOMI METODAI

18. Atliekamas ištisinis statistinis tyrimas.
19. Statistiniai rodikliai apskaičiuojami naudojant duomenų grupavimą, apibendrinimą ir sumavimą. Duomenų grupavimas vykdomas pagal atliekos rūšį, kurią identifikuoja atliekos kodas.
20. Tiriamosios visumos (populiacijos) elementų sąrašas sudaromas pagal 13-15 punktuose nurodytus reikalavimus.

VIII SKYRIUS DUOMENŲ ŠALTINIAI, DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

21. Pagrindinis duomenų šaltinis – atliekų darytojų ir atliekų tvarkytojų atliekų susidarymo ir (ar) tvarkymo apskaitos metinių ataskaitų, kurios, vadovaujantis ASTA taisyklių reikalavimais, naudojantis Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacine sistema (toliau - GPAIS) teikiamos Aplinkos apsaugos agentūrai, duomenys.
22. Praėjusių kalendorinių metų atliekų susidarymo apskaitos metinės ataskaitos ir (ar) atliekų tvarkymo apskaitos metinės ataskaitos rengiamos atitinkamai atliekų susidarymo apskaitos ir atliekų tvarkymo apskaitos praėjusių kalendorinių metų duomenų pagrindu.
23. Atliekų susidarymo apskaitos žurnaluose privalomi pateikti duomenys, žurnalų pildymo periodiškumas ir pildymo tvarka nustatyta ASTA taisyklių II skyriuje.
24. Atliekų tvarkymo apskaitos žurnaluose privalomi pateikti duomenys, žurnalų pildymo periodiškumas ir pildymo tvarka nustatyta ASTA taisyklių III skyriuje.
25. Atliekas vežant Lietuvos Respublikos teritorijoje atliekų siuntėjas ir atliekų gavėjas naudodamasis GPAIS pildo atliekų vežimo lydraštį. Lydraščio pildymo tvarka, privalomi jame pateikti duomenys nustatyti Atliekų tvarkymo taisyklių V skyriuje.
26. Atliekas išvežant (eksportuojant) iš Lietuvos Respublikos tarpvalstybinių atliekų vežimų dokumentų pildymo naudojantis GPAIS tvarka nurodyta Atliekų tarpvalstybinių vežimų tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. D1-207 „Dėl Atliekų tarpvalstybinių vežimų tvarkos aprašo patvirtinimo“.
27. Praėjusių kalendorinių metų atliekų susidarymo apskaitos metinės ataskaitos ir (ar) atliekų tvarkymo apskaitos metinės ataskaitos formuojamos naudojantis GPAIS. Visi atliekų susidarymo ar tvarkymo apskaitos duomenys į metines ataskaitas perkeliama automatiškai iš atliekų susidarymo ar tvarkymo apskaitos žurnalų, atliekų vežimo lydraščių ir tarpvalstybinių atliekų vežimų dokumentų.
28. Už praėjusius kalendorinius metus ataskaita pateikiama Aplinkos apsaugos agentūrai, naudojantis GPAIS kiekvienais einamaisiais kalendoriniais metais iki balandžio 1 d.
29. Atliekų apskaitos duomenų patikra vykdoma trimis etapais – pirminė (žurnalų pildymo ir

ketvirtinių suvestinių patvirtinimo) patikra, antrinė (atliekų apskaitos metinės ataskaitos) patikra ir ekspertinis vertinimas. Pirminė ir antrinė duomenų patikra vykdoma programinėmis priemonėmis pagal iš anksto aprašytas ir įdiegtas į GPAIS patikros taisykles, kurių detalūs aprašymai pateikti GPAIS techninėje dokumentacijoje. Ekspertinį vertinimą atlieka Aplinkos apsaugos agentūros specialistai.

IX SKYRIUS STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

30. Naudojant Atliekų tvarkytojų valstybės registre (toliau – ATVR) esančius duomenis, yra stebima, ar visi atliekų tvarkytojai, kurie yra registruoti ATVR, pateikė atliekų tvarkymo apskaitos metines ataskaitas.

31. Statistinių duomenų teisingumui užtikrinti yra naudojama duomenų palyginamoji analizė pagal laiko eilutes (kalendorinius metus).

32. Pagal kiekvieną atskirą atliekos kodą paskaičiuoti statistiniai rodikliai turi tenkinti apskaitos balanso (lygybės) principą, su ne didesne nei 5 proc. paklaida ir kuris yra skaičiuojamas pagal formulę:

$$\text{kiekis}_{\text{likutis pab.}} = \text{kiekis}_{\text{likutis pr.}} + \text{kiekis}_{\text{surinkta}} + \text{kiekis}_{\text{susidarė}} - \text{kiekis}_{\text{sutvarkyta}},$$

čia:

kiekis_{likutis pab.} – laikomas atliekos kiekis metų pabaigoje,

kiekis_{likutis pr.} – laikomas atliekos kiekis metų pradžioje,

kiekis_{surinkta} – surinktas atliekos kiekis,

kiekis_{susidarė} – atliekų apdorojimo metu susidaręs atliekos kiekis,

kiekis_{sutvarkyta} – visomis atliekų tvarkymo veiklomis, įskaitant atliekos išvežimą (eksportą), sutvarkytas atliekos kiekis.

33. Paskelbus statistinę informaciją, atnaujinami [metainformacijos](#) aprašai, kuriuose pateikiama statistikos darbo rodiklių kokybę apibūdinanti informacija pagal šias charakteristikas: reikalingumą ir patikimumą, savalaikiškumą ir punctualumą, palyginamumą ir suderinamumą.

X SKYRIUS STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KONFIDENCIALUMO UŽTIKRINIMAS

34. Statistinių duomenų konfidencialumas užtikrinamas 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL 2009 L 87, p. 164), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/759 (OL 2015 L 123, p. 90).

35. Remiantis Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymo 15 straipsniu, kiekvienos įmonės Aplinkos apsaugos agentūrai pateikti duomenys laikomi konfidencialiais ir saugomi įstatymų nustatyta tvarka. Aplinkos apsaugos agentūra griežtai laikosi duomenų konfidencialumo principo ir užtikrina, kad statistikos reikmėms gauti duomenys bus naudojami tik apibendrintai statistinei

informacijai rengti.

35. Remiantis Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi: „Konfidencialūs statistiniai duomenys gali būti naudojami tik oficialiosios statistikos tikslams, išskyrus šio straipsnio 3 dalį numatytas išimtis“, kiekvienos įmonės Aplinkos apsaugos agentūrai pateikti duomenys laikomi konfidencialiais ir saugomi įstatymų nustatyta tvarka. Aplinkos apsaugos agentūra griežtai laikosi duomenų konfidencialumo principo ir užtikrina, kad statistikos reikmėms gauti duomenys bus naudojami tik apibendrintai statistinei informacijai rengti.

37. Statistikos darbo duomenų ir statistinės informacijos konfidencialumo užtikrinimo tvarką nustato Vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinės sistemos duomenų saugos nuostatai.

38. Statistikos darbe naudojami asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis Asmens duomenų tvarkymo Aplinkos apsaugos agentūroje taisyklėmis, patvirtintomis Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2018 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. AV-279 „Dėl Asmens duomenų tvarkymo Aplinkos apsaugos agentūroje taisyklių patvirtinimo“.

39. Statistinė informacija skelbiama taip, kad būtų apsaugota nuo tiesioginės ir netiesioginės statistinio vieneto duomenų atskleidimo galimybės.

XI SKYRIUS

STATISTINIŲ RODIKLIŲ SKAIČIAVIMO TEORINIAI PAAIŠKINIMAI

40. Statistiniai rodikliai yra skaičiuojami tonomis, trijų skaitmenų po kablelio tikslumu.

41. Į atliekų susidarymo ir tvarkymo kiekių apskaitą įtraukiami šie rodikliai:

41.1. laikomas atliekos kiekis metų pradžioje;

41.2. Lietuvoje surinktas atliekos kiekis;

41.3. kitų atliekų apdorojimo metu susidaręs atliekos kiekis;

41.4. atskiromis tvarkymo veiklomis sutvarkytas atliekos kiekis:

41.4.1. pašalinta sąvartyne, išversta ant žemės ar po žeme (tvarkymo veiklos D1, D5);

41.4.2. pašalinta kitais būdais (tvarkymo veiklos D2, D4, D6);

41.4.3. panaudota kurui ar kitais būdais energijai gauti (tvarkymo veikla R1);

41.4.4. sudeginta sausumoje (tvarkymo veikla D10);

41.4.5. perdirbta (tvarkymo veiklos R2, R3, R4, R5, R6, R7, R8, R9);

41.4.6. panaudota (tvarkymo veiklos R10, R11);

41.4.7. paruošta naudoti pakartotinai (tvarkymo veikla R10⁺);

41.4.8. paruošta naudoti ar šalinti (tvarkymo veiklos D8, D9, D14, R12, S5);

41.5. išvežtas (eksportuotas) iš Lietuvos atliekos kiekis;

41.6. laikomas atliekos kiekis metų pabaigoje.

42. 43 punkte nurodytų rodiklių kiekiai yra imami iš ūkio subjektų pateiktų atliekų tvarkymo apskaitos metinių ataskaitų ir sumuojami pagal atliekos kodą, eliminuojant galimus tų pačių atliekų surinkimo, susidarymo ir (ar) tvarkymo fakto pasikartojimus (dublius).

43. Atliekų surinkimo, susidarymo ir tvarkymo pasikartojimų eliminavimą atlieka atliekų apskaitos specialistas, naudodamas ekspertinį vertinimą:

43.1. skaičiuojant surinktą atliekos kiekį, atsižvelgiama į tos pačios atliekos siuntos perdavimą iš vieno atliekų tvarkytojo kitam. Atliekų tvarkytojo X iš atliekų tvarkytojo Y gautas atliekos kiekis į surinktą kiekį neįskaičiuojamas;

43.2. skaičiuojant susidariusį atliekos kiekį, atsižvelgiama į tai, kokia atlieka (atliekos rūšis) yra tvarkoma ir kokios atliekos (atliekų rūšys) po atliekos tvarkymo susidaro. Jeigu apskaitos duomenys rodo, kad tvarkant atlieką, pažymėtą kodu Z, iš jos susidarė tos pačios rūšies atlieka Z, susidaręs kiekis

į bendrą susidariusį kiekį neįskaičiuojamas;

43.3. eliminuojant pasikartojančius atliekų tvarkymo kiekius, atsižvelgiama į tai, ar ta pati atlieka Z nebuvo tvarkyta keliomis panašiomis atliekos tvarkymo veiklomis (pvz., kelis kartus apdorojama). Įtraukiami tik tie atliekų kiekiai, kurie buvo sutvarkyti atliekų tvarkymo veikla, po kurios buvo gautos galutinės atliekos ir (ar) medžiagos ar daiktai.

44. Apskaičiuojant atliekų susidarymo ir tvarkymo kiekius pagal atliekų rūšis yra naudojami ir kai kurie ūkio subjektų (atliekų darytojų) pateiktų atliekų susidarymo apskaitos metinių ataskaitų duomenys. Naudojami duomenys apie atliekas, kurios susidarė pas atliekų darytoją ir buvo perduotos panaudojimui ar pakartotiniam naudojimui ne atliekų tvarkytojui. Susidaręs atliekos kiekis pridedamas prie Lietuvoje surinkto atliekos kiekio, perduotas atliekos kiekis pridedamas prie atitinkama atliekų tvarkymo veikla sutvarkyto atliekos kiekio.

XII SKYRIUS NAUDOJAMOS INFORMACINĖS SISTEMOS IR DUOMENŲ APDOROJIMO PROGRAMOS

45. Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaita yra vykdoma Vieningoje gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinėje sistemoje (GPAIS) (www.gpais.eu).

46. Duomenų analizei ir kokybei tikrinti, ekspertiniam vertinimui bei statistinių rodiklių rengimui naudojama analizės sistema „Business Intelligence“ ir Microsoft Excel programa.

XIII SKYRIUS STATISTINĖS INFORMACIJOS SKLAIDA

47. Statistinė informacija apie atliekų susidarymo ir tvarkymo kiekius pagal atliekų rūšis už praėjusius kalendorinius metus skelbiama kiekvienų metų gruodžio mėnesį Aplinkos apsaugos agentūros tinklalapyje (<http://gamta.lt>), Oficialiosios statistikos portale (<https://osp.stat.gov.lt>), teikiama Eurostatui bei pagal individualias vartotojų užklausas.

XIV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48. Šia metodika vadovaujasi Aplinkos apsaugos agentūros padalinių specialistai, kurių pareigybų aprašymuose yra numatyta vykdyti atliekų statistinės informacijos rengimo ir sklaidos funkcija.

49. Pasikeitus metodikoje nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančios šių teisės aktų redakcijų nuostatos.